

הלכות יום כיפור - ז בשכמל"ו ביום הכפורים ובכל השנה

תענית טז, ב

במקדש מהו אומר ברוך ה' אלהים אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ברוך גואל ישראל. והן עונין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

שוע"ר סי' יח

ג בליל יום הכפורים הכל נוהגין להתעטף בטלית גדול ולברך עליו מבעוד יום, ואין מסירין אותו בלילה, מפני שהדבר ידוע שאין לובשים אותו לשם מצות ציצית אלא כדי להדמות למלאכים לובשים לבנים ומתעטפים לבנים.

שוע"ר סי' סא

יג אחר פסוק ראשון צריך לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי, לפי שבשעה שביקש יעקב לגלות הקץ לבניו נסתלקה ממנו שכינה, אמר שמא יש בכם אחד שאינו הגון, פתחו כולם ואמרו שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד, כלומר שמע ממנו אתה ישראל אבינו, כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא אחד. מיד פתח הזקן ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. אמרו חכמים היאך נעשה נאמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד לא כתבו משה בתורה, לא נאמר אמרו יעקב, התקינו לומר בחשאי, ואם לא אמרו כל עיקר מחזירין אותו.

יד צריך להפסיק מעט בין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, לואהבת כדי להפסיק בין קבלת מלכות שמים לשאר מצות, כי שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא לשון קבלה, שאנחנו מקבלים אלהותו ומלכותו.

שוע"ר סי' סג

ג שנוהגין לומר ביום הכפורים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד מעומד.

ה אע"פ שלכתחלה צריך לכוין בכל הגי' פרשיות, עיקר הכוונה היא בפסוק ראשון שהוא קבלת מלכות שמים, והוא הדין לברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שהוא גם כן קבלת מלכות שמים.

שוע"ר סי' סו

ב ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, שגם הוא בכלל היחוד, ומטעם זה אין להפסיק גם כן בין שמע ישראל לברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

שוע"ר סי' תריט

ט ליל יום הכיפורים ומחרתו אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בקול רם, לפי שאמרו במדרש כשעלה משה למרום שמע למלאכי השרת שהיו מקלסין להקב"ה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, והורידו לישראל, וצוה להם לאומרו בחשאי. משל לאדם שגנב חפץ נאה מתוך פלטרין של מלך ונתנה לאשתו ואמר לה אל תתקשטי בו אלא בצינעא בתוך ביתך, לכן כל השנה אומרים אותו בלחש. אבל ביום הכיפורים שאנו דומין למלאכים כמ"ש בס"י תר"י, אנו אומרים אותו בקול רם בפרהסיא.

שוע"ר סי' תרכג

י בסוף הסליחות אומרים שמע ישראל פעם אחת, ושלוש פעמים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ואחר כך אומרים שבע פעמים ה' הוא האלהים.

שעהיוחזה"א פ"ז

ובזה יובן מ"ש בזהר הקדוש דפסוק שמע ישראל הוא יחודא עילאה וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הוא יחודא תתאה, כי ועד הוא אחד בחלופי אתוון. כי הנה סיבת וטעם הצמצום וההסתר הזה שהסתיר והעלים הקדוש ברוך הוא את החיות של העולם כדי שיהיה העולם נראה דבר נפרד בפני עצמו, הנה הוא ידוע לכל כי תכלית בריאת העולם הוא בשביל התגלות מלכותו יתברך, דאין מלך בלא עם, פירוש עם מלשון עוממות, שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים ממעלת המלך, כי אילו אפילו היו לו בני רבים מאד לא שייך שם מלוכה עליהם, וכן אפילו על שרים לבדם, רק ברוב עם דווקא הדרת מלך.

סדר עבודת יום הכיפורים

והכהנים והעם העומדים בעזרה, כשהיו שומעים את השם הנכבד והנורא מפורש יוצא מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה, היו כורעים ומשתחווים ונופלים על פניהם ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.